

ønskeligt, at Examen afholdtes to Gange aarlig, og da f. Ex. aarlig een Gang i Sylland og een Gang i Kjøbenhavn eller et andet Sted i Distrikterne. Men, som sagt, disse Forandringer betragter jeg som mindre betydnende, og, hvis Landsstingets Fleerhed maatte være tilfreds med Lovforslaget, som det foreligger, skal jeg heller ikke modsætte mig det.

Madvig: Jeg agter paa ingen Maade principielt at modsætte mig dette Lovforslag; der er en heel Deel deri, som jeg kan sympathisere med; men jeg har dog paa den anden Side meget store Tvivl ved det i flere Henseender og kan derfor ikke paa nogen Maade ønske, at Sagen skulde gaae saa let og stiltiende hen, som den ærede Taler, der nys havde Ordet, ønskede det. Jeg troer, at det er en Sag, der fortjener og trænger til en alvorlig Prøvelse ogsaa i dette Thing. Det første Spørgsmaal, der for mig reiser sig ved dette Lovforslag, angaaer ikke selve Lovforslagets Indhold, men det angaaer Lovens Tilblivelsesmaade. Man vil maaskee sige, at naar en Lov er god og tilfredsstillende, saa faaer det være det samme, paa hvilken Maade den er bleven til. Det siger jeg ogsaa; men der er en vis Tilblivelsesmaade, som indeholder en større Garantier end en anden, for at en Lov virkelig er tilfredsstillende, hvilket man ikke altid saameget let kan skønne. Jeg har en vis Frygt for at udvide det private Initiativ til Lovgivningsarbejdet altsfor meget; jeg troer, at det er bedst, at de Distrikter om nye Love, som yttre sig først hos Folket og dernæst i Repræsentationen, gjøre sig saaledes gjældende, at Regjeringen deraf finder sig foranlediget til at tage deres Gjenmørelse i sin Haand; det troer jeg er den Maade, hvorpaa man faaer de bedst gjenarbejdede og meest alsidigt overveiede Love. Men der er een Art af Gjenstande, hvor jeg ganske særligt maa ønske denne Tilblivelsesmaade, og det er de Love, som angaae Ordningen af selve Bestyrelsen af det hele Statsmaskineri og de dertil hørende Anstalter, og en saadan Lov er den, som her foreligger Thinget; det er et Statsinstitut, som her omhandles, forsaavidt Forslaget angaaer Seminarierne; den hele Foranstaltning, hvorom der ved Lov-

forslaget træffes Bestemmelser, Prøvelsen af vordende Skolelærere eller Candidater til Skolelærerembeder er en Statsforanstaltning, og, hvorledes dette bør ordnes, maa overveies alsidigt fra Regjeringens Side. Nu kunde jeg tænke mig, at Regjeringen ikke vilde tage en saadan Sag i sin Haand, at den havde Tvivl i saa Henseende, at den endogsaa var bestemt imod en vis Anstuelse, som imidlertid havde en stærk Støtte og Tilhold i Repræsentationen. Der maatte da arbeides hen paa at sætte Regjeringen i Bevægelse; men jeg troer, at een af to Ting i saa Tilfælde bør skee: enten bør Regjeringen med fast Overbeviisning sætte sig imod Forandring i, hvad der saaledes hører under Administrationens Omraade, og bekæmpe Lovforslaget, eller, hvis Regjeringen er kommen til Overtydning om, at det enten i og for sig er rigtigt at forandre en Statsanstalt og hvad dermed staaer i Forbindelse, eller at det i det Mindste kan skee uden Skade, og at det vilde være klogt handlet ligeoverfor den offentlige Mening at foretage denne Forandring, da bør Regjeringen tage Sagen i sin Haand, for at den Forandring, der skal skee, kan blive foretagen med den alsidigste Overveielse og med Benyttelse af de Kræfter til at tilvejebringe et godt Lovforslag om et administrativt Anliggende, som ene staae til Regjeringens Disposition. Uden paa nogen Maade at ville udtale nogen Dabel imod den ærede Minister, der staaer ligeoverfor denne Sag, troer jeg dog, at det engang bør bestemte udtales — og jeg vilde ønske at faae fremkaldt en Samstemning i Thinget derfor —, at det var rigtigt, naar en Minister i et saadant Anliggende fandt at maatte give efter for det private Initiativ, at han da forlangte Initiativet overdraget til sig, at han da, om der end derved vilde skee en Opsættelse af Lover af maaskee eet Aar, indtil den næste Samling af Repræsentationen tog Sagen i sin Haand; man maatte jo, naar Ministeren erklærede: Jeg tilegner mig Principet, og jeg skal søge det gennemført, uden Betænkelighed kunne overdrage ham Sagens Gennemførelse. Jeg troer, at det vilde være i alle Henseender det Ønskeligste, at dette Princip strengt fastholdtes.

Jeg skal nu vende mig til den anden Side